١٢٩١ ՀԻՄԱԶԻԼ ԱԽՐ ١٩ ԱԼԱԹՈՒՐԳՈՒ

ԵՐՄԻ ԻՐԻՆՃԻ ԱՍՆԷ ՆՈՒՄԷՐՈ 1232 ՅՈՒԼԻՍ 20 ՀՈՒՄԱՍ ԼՈՒՍԻՍԻ 1874

ԱԼԱՖՐԱՆԳԱ 1 ՕԳՈՍՏՈՍ 1874

ՄԵԾՄՈՒԱՑԸ

Ի պու Մէճմուայը Հավատիս բաղար վէ հօրմու կիւնդէրինտէն մատտա հէր կիւն թաղ ու նէչը օլունաճագ տըր։

Մէնէլիսի բէշլն օլարագ 2 ասէտ լիրայի օսմանի
Ալթը այլըղը . . . . . 1 » » »
Իւչ այլըղը . . . . . 3 պէյալ մէճիտիյէ
Գէհէր նուսխէսի 1 ղուրուշա տըր։

ՀԱՎԱՏԻՍ

Իլանաթրն պէհէր սրրասը պիր տէֆալէղ 3 ղրշ։
Իքի տէֆա իչիւն պէհէր տէֆասընա . . 2 »
Իւչ տէֆա իչիւն պէհէր տէֆասընա . . 1 »
Իւչ տէֆատան զիյատէ օլան, վէ զայէթ ուղուն իլանաթի իչիւն սրրճա բաղարլըղ օլունուր։
Տաշրալատան կէլէն մէքթուպ վէ իլանաթրն բուրա մէսարիֆինի, կէօնտէրէն վիրիմէք տիր։

ՕՍՄԱՆԻՈՅ ԲՈԼԻՈՒԹԻՒՆԷ ՊԷԼԷՏԻՆԷ ՎԷ ԻԼՄԻՆԷ

ՎԷ ՄԷՎԱՏԸ ՆԱՖԻՍԱՑԸ ՍԱՑԻՐԷՑԷ ՄԻԻԹԱԼԻԳ ՂԱԶԷԹԱ

ԱՍԻԹԱՆԷ 20 ՅՈՒԼԻՍ

ՄԻԻԹԷՆԷՎԻՑԷ

Մէարէսէյի վաթանընն իտարէյի մալիյէ վէ չիրքէթինէ տայիր նըզամնամէ տիր։

ՊԻՐԻՆՃԻ ՄԱՏՏԷ

Մէքթէպին ումուրու իտարէյի մալիյէ վէ խուսուսաթը սայիրէսի, ըլուԹիւ ալիէյի տէվլէթատէն պիրինի հայիվ վէ համիլ պուլունան տաղրղայը տէվլէթատէն, մուհիպպի մէարիֆ պիր զաթը ալնի զայրէթմանթրն ըլյասէթ վէ էմրի ալթընտա պուլունաճագ տըր։

ԻՐԻՆՃԻ ՄԱՏՏԷ

Մէքթէպին իտարէ մէճլիսինէ էհաղապը հիսսէտէն պէշ միւշիմ, վէ պէշ զայրը միւսլիմ օլմագ իւզրէ, ան զաթ պա զուրա ազա թայէին օլունաճաղը կիպի, ըէյիս մուավինի օլմագ իւզրէ, հիսսէ էհաղպընդն էն զիյատէ ըլուԹպէ վէ տիրայէթլիսինտէն պիր զաթրն տախի մուավին ինթիխապ վէ թայէնի, վէ չայէտ էհաղապը հիսսէտէն պիր դաչ զաթ մանթլուպ օլունան տէրէճէտէ միւսավի պուլունուզու հալտէ, իչպու մուավինիք քէզալիք դուրա ուսուլի իւէ իճրա օլունաճագ տըր։

ԻՒԶԻՒՆՃԻՒ ՄԱՏՏԷ

Մէքթէպի մէզքիւրուն իտարէ մէճլիսինէ մէմուր թայէին օլունաճագ ողա, մէմուրիյէթ մահալինէ վազիֆէսինին խարիճինտէ սէօզ սէօյլէմէյիպ, մէքթէպին թէքսիրի վարիսաթը դաղիյէսիյլէ, նըզամանթրն իդարը նօդսանընա տայիր միւզաքքէրաթ վէ ելեթարաթ իւէ մէչղուլ օլուպ, ճէրեան իտէճէք սիւալ վէ ճէվապա միւսաղըդանէ ճէվապ վերէրէք, պիրիպերլերինէ սալթանաթը սէնիյէնին միւթէզիմի ալիսի օլան ուսուլու միւսավանթրն մէրի օլաճաղը թարիդէ, հիւսնիւ մուամէլէտէ պուլունաճաղլար տըր։

ՏԷՕՐՏԻՒՆՃԻՒ ՄԱՏՏԷ

Մէճլիստէ ճէրեան իտէն մէվատը զապթ վէ գայտ իթմէք, վէ իճապ իտէն մազզաթասընը թանզիմ իւէմէք իւզրէ, իդթիզայը մասլահաթա կէօրէ, պիր վէ եա իքի նէֆէր քեաթիպ, մէճլիս կիւնէրի պուլունաճագ տըր։

ՊԷՇԻՆՃԻ ՄԱՏՏԷ

Մէքթէպին քեաֆֆէյի վարիսաթ վէ մէսարիֆաթ տէֆթէրլէրի մէճլիսէ պուլունաճաղը կիպի, վարիսաթը եօղու իւէ ախաղ իթմէք, վէ մէսարիֆաթը եէրլի եէրինէ վերմէք իւզրէ, հիսսէ էհաղընտան էմին վէ միւթէմիտ պիր զաթ, թահթը քէֆալէթատ վէ եախոտ մէճլիսճէ թէնսիպ օլունաճագ մըղտարտա տէբօղիթօ ագճէսի պրաղտարրըլարագ, մինասիպ մըղտար մատաշա սանտըղ էմինի թայէին օլունաճագ տըր։

ԱԼԹԸՆՃԸ ՄԱՏՏԷ

Մէճլիսճէ թէղէքքիւր օլունուպ հիւքմ ու ըէյ վերիլէն մատտէ, մաղպաթա օլունուպ մէճլիս դուլյուտաթընա ղայտա օլունտուղտան սողրա, իճրասը խուսուսու մէքթէպի մէզքիւրիւ միւսիրինէ մագամը ըլյասէթատէն էմր վերիլէճէք տիր։

ԵԼՏԻՆՃԻ ՄԱՏՏԷ

Մէճլիսէ տախիլ օլմայան հիսսէ էհաղապը մէքթէպին մէնաֆիինէ տայիր վարիսի խաթըրը օլան մէվատտը նաֆիսը, ըէսմէն մէճլիսի խարէյէ պէյան ու իֆատէյէ մէէղուն տիր։

ՍԷՔԻԶԻՆՃԻ ՄԱՏՏԷ

Հէյէթի մէճլիս հաֆթատտա պիր վէ եա իճապընա կէօրէ իքի կիւն թէճէմմիւ իտէճէյինտէն, վէ միւսիր իսէ պէհէր կիւն մէքթէպտէ պուլունաճաղընտան, խարէյի խարիճէյէ խալել կէլմէմէք իւզրէ եէվմիյէ օլան վուգուաթի մէքթէպին խօճա վէ խատէմէյի սայիրէսի թարաֆլարընտան միւսիրէ իֆատէ վէ պէյան օլունարագ, մէքթէպին նըզամանթընա մուխալիֆ տէյիլ իսէ, իճրա իլլէտիքտէն սողրա, քէյֆիյէթի մէճլիսէ իֆատէ օլունաճագ տըր։

ՏՕՂՈՒԶՈՒՆՃՈՒ ՄԱՏՏԷ

Ըէյիատէն մատտա ողա սըֆաթըյլա մէճլիսէ մէմուր օլան զէվաթի վէ սանտըղ էմինի, պիր սէնէ միւտտէթ եանի թաթիլի զէմանընա դաստար, իկֆայը մէմուրիյէթ իթիքաէն սողրա, եէրլերինէ ուսուլու վէճճիյէ, տիկերլերի թայէին օլունաճագ օլուպ անճագ սանտըղ էմինինին մուհասէպէճէ պիր կէօնա իկիչիյի օլմատըղը վէ հիւսնիւ իրատէթ իթմէյի, վէ մէմուրիյէթինատէն խօշնուտ պուլունտուղու հալտէ, պիր սէնէ տահա իպտա օլունաճագ տըր։

ՕՆՈՒՆՃՈՒ ՄԱՏՏԷ

Մէքթէպին չուհուրու բումի իթիպարիյլէ, հէր պիր այըն իպթիտասընան նիհայէթինէ դաստար, վուգուպուլան վարիսաթ վէ մէսարիֆաթ ճէսաֆէյի, մէճլիսճէ պիլ թանզիմաթապ իթթիրիլերէք, պիրեր դըթա նիւսխէսի հիսսէ էհաղընա թէվզի դըլունաճաղը կիպի, թալէպէնին ավաէթիյլէ օդունան տերդէրին էսամէսինի, վէ տերէճաթը թաալիւմլերի իլէ, խօճալարըն տերէճէյի զայրէթլէրինի միւպէյեին պէհէր այ պիր դըթա ժուրնալ թանզիմ, վէ մէճլիսի ալիյի մէարիֆէ թաղտիմ օլունաճագ տըր։

ՕՆ ՊԻՐԻՆՃԻ ՄԱՏՏԷ

Ըէյիս վէ ազա մէմուրիյէթլերի ճիհէթլէ, մէճլիս կիւնէրի մէքթէպէ տէվամ իտէճէքլերի կիպի, միւտիր տախի պէհէր կիւն մէքթէպտէ պուլունաճաղընտան, մէմուրինի միւմայիէյհիվիւն կէլիպ կիթմէքտէ, պիթթապի մէսարիֆի զայիտէլերի օլանաղընտան, թէմէթթիւտէն ըէյիս էֆէնտի իքի վէ մէճլիս մէմուրլարրըյա միւտիր պիրեր պուչուղ հիսսէ ալաճագլարը կիպի սայիր հիսսէ էհաղապը տախի պիրեր հիսսէ ալաճագլար տըր։

ՕՆ ԻԹԻՆՃԻ ՄԱՏՏԷ

Մէքթէպի մէզքիւրուն չիրքէթ սէրմայէսի շիմտիլիք պին լիրա օլմագ իւզրէ, պէհէր հիսսէսի օն լիրայի օսմանի օլարագ, եիւզ հիսսէտէն իպտրէթ օլուպ, իչպու եիւզ հիսսէնին էլլի հիսսէսի իպտա, վէ էլլի հիսէսի զայրի միւալիմլերէ մախսուս պուլունտուղունատան, թէմամէն թալիպ վէ բաղիպ պուլունտուղու հալտէ, պէտէլթընն էմանէթ սանտըղընա, վէ եախոտ միւթէպէր պիր մահալէ թէսլիմ ղըլընարագ, մադպաղ սէնէսինին ալընմասը իլան օլունաճագ տըր։

ՕՆ ԻԻԶԻՒՆՃԻՒ ՄԱՏՏԷ

Մէքթէպ մահալի պիլ միւզաքքէրէ դարարլաշմըրըլմագ իւզրէ, հիսսէ էհաղապընն էրպապը բիւթպէ վէ հայսիյէթատէն օլանլարատան չէնտ նէֆէր զաթ, ըէյիս էֆէնտիյէ դօնաղընա ճէլպ օլունարագ, մինասիպ պիր մէվգիտէ մէքթէպէ էլվերիշլի պիր խանէնին դարար վէ թէտարիգի իլէ, իճապը սէնէվիսի սէրմայէ ադճէսինտէն թէէմին իտիլտիքտէն սողրա, իքինճի պէնատէ մուհարրէր օլտուղու իւզրէ, աղա վէ սայիր մէմուրլար թէրթիպ վէ թայէին պիրլէ, թալէպէնին ճէլպ վէ ճէմի իչիւն իլանը քէյֆիյէթէ պատ էլ իպթիտար, ճիւմլէ հիսսէ սահիպլերի հիյէթի թէպրիք իթմէք իւզրէ, մէքթէպէ պիլա տավէթ կէլէճէքլէր տիր։

(Տէվամի)

Իվվէլինի կիւնիւ, զապթիյէ նազիրը, մալիյէ նազիրը, նաֆիյա նազիրը, վէ չէհիր էմինի տէվլէթլու բաշալար հազարաթը Պապը Ալիյէ ազիմէթլէ, զաթը հազրէթի վէքեաալէթանէի իլէ միւլազաթ իթմիշլէր տիր։

— Մըսըր վէլիյի ահաը տէվլէթլու Մէհմէտ Թէվֆիգ բաշա հազրէթլէրինէ պիր մախսուս թէվէյլիւտ խաբէք, իսմի Ապպաս պէյ թէսմիյէ օլունմուշ տուր։

— Խարիճիյէ նազիրը տէվլէթլու Արիֆի բաշա հազրէթլէրի նամիզաճ օլտուգլարը սէպէպինտէն, չարշամպա կիւնիւ երինէ Պապը Ալիյէ թէշրիֆ պույուրամամըշ տըր։ Ֆագաթ մասլ մէճմուանիյէ իշթիտիսիմիվէ նազարէն միւշարիէյհ հազրէթլէրի պու կիւն մահալը մէմուրիյէթլէրինէ կիտէպլէճէք իմիշ։

— Տէրսաատէթ պանքէրլէրինտէն պաղըլարը իլէ մալիյէ նազիրը տէվլէթլու բաշա հազրէթլէրի բէրաբէրմպէ կիւնիւ Պապը Ալիյէ կիտէրէք։ սաադրաղամ հազրէթլէրի իլէ միւլազաթ իթմիշլէր տիր։

— Իրան սէֆիրի ութուֆէթլու Մուհսին խան հազրէթլէրի, քեղա եէվմի մէզքիւրատ պապը վալէյի ֆէթվաբէնահիյէ ազիմէթլէ, տէվլէթլու վէ ֆազիլէթլու Շեյխ իւլ իսլամ հազրէթլէրինէ պիր վիզիթա վերմիշ։ Եէվմը մէզքիւրատ տախի Շեյխ իւլ իսլամ հազրէթլէրինին մախսուսմ, սէֆիրի միւմայիէյհէ խյատէյի վիզիթա կյէմիշ տիր։

— Զաթը հազրէթի վէքեալէթբէնահի, պիր ազ նամիզաճ օլտուղու սէպէպինտէն, չարշամպա կիւնիւ Պապը Ալիյէ թէշրիֆ պույուրամամըշ վէ պունատա տօլայը եէվմը մէզքիւրատ Մէճլիսի խասսը վիւքէլա իճթիմա իթմէմիշ տիր։

— Կէչէն Վիէննա էքսբօզիսիօնունատա իճրայի հիւսնիւ մէմուրիյէթ վէ խըտմաթատա պուլունան մէմուրինի տէվլէթի Ալիյէյէ թէվճիհ պույրուլան նիշանը պէր վէճճի աթի պէյան օլունուր։

Համտի պէյէ օսմանիյէ նիշանընն իւչիւնճիւ սընըֆը, Ֆայիգ բաշայա նիշանը մէզքիւրին տէօրտիւնճիւ սընըֆը Մէճիտիյէ նիշանընն իւչիւնճիւ սընըֆընա նայիլ օլանլար, Ապտուլլահ պէյ, հաճի Բասիմ էֆէնտի, Մ. Բ. Մօնթանի, Մ. Սէֆէրտեր, Մ. Մաբի տը Լօնէյ, Մ. Լէօնիտաս Գալթաճի։ Մէճիտիյէ նիշանընն տէօրտիւնճիւ սընըֆընա նայիլ օլանլար։

ՀԷՄԻԼ պէյ, Շարլը Պոնոմոսքի էֆէնտի, Գրիգոր էֆէնտի Կէօչէ օղլու, Գէորգ էֆէնտի Սմիմարաճեան, Լուսաւար պէյ, Մ. Թօնի Թէրէնցիօ, Մ. Հէննինկ. Մէճիտիյէ Նիշանը ստէշնճի սընրքընա նայիլ օլանլար, Պետրոս էֆէնտի, Մ. Գոսթանթէն Պարօցցի։

— Սկիզբէ գումբանեասը վաբօրլարընա միսթախտէմ դաբատանլարը իմիհանլարընա պադմայա մէմուր թայէին օլունան գոմիսիոն, չիմաւտէն մէրգում դաբատանլարտան բէր չօղլարընա եօլ վերմիշ տիր։

Գու թէտպիր վէ պու ուսուլա, դաբատանլրգտան հիչ պիր մաղլումաթը օլմայուպ, պօղաղ իչինտէ վէ եալնօտ պօղազտան տիշարտա վաբօր դուլանան տահա պիր չօղ դաբատանլար պուլունտուղու աչիքեար տուրէթտէ թէպէյին իտիպ, թատիդ դըլընմըշ տըր։

— Նէչէնտէ, Գօրֆու ատասընտա իլթիճա իթմիշ օլան պիր թադըմ սէրսերի վէ խօլարտա իմալեանլարը, օրտտա գարըլընըղը չըղ արտրադ իթալեա աէվէթինին իսթիտասը իլէ Եունան հիւքիւմէթի թարաֆընտան սիւրկիւն օլտուղըրը մալիւմ տիւր։

Մէրգում իթալեանլարտան պիրի, կէչէն կիւն Շիրատան կէմիշ իքէն, զապթիյէ նէզարէթի մարիֆէթիյլէ տէրոէսթի օլունարադ իթալեա գոնսոլոսխանէսինէ թէսլիմ օլունմուշ տուր։

— Յէվկիյէ գաղրանան պիրի, կէչէն կիւն Շիրատան կէմիշ իքէն, զապթիյէ նէզարէթի մարիֆէթիյլէ տէրոէսթի օլունարադ իթալեա գոնսոլոսխանէսինէ թէսլիմ օլունմուշ տուր։

— Յէվվէթլու ֆաղիլէթլու Հասան Ֆէհմի էֆէնտինին պա իրատէյի սէնիյէ երինտէն Շէյխ իւլ իսլամլըք մէմուրիյէթինէ նասպ ու թայէին օլտուղու իչիւն, ճէմիյի իւլէմայի սուլէա թարաֆընտան պիր թեշէքքիւրնամէ իմզալանմագտա օլուպ, թեշէքքիւր նամէյի մէգքիւրուն զաթը հաղրէթի բաշիչահիյէ արզ ու թադամ օլունտուղը իշիտիլմիշ տիր։

— Թարաֆը սալթանաթը սէնիյէտէն մուգատամէմէ Ամերիգայա ազբարըշ պույրուլմուշ օլան Հէնրի Մարթինի թիւֆէնքէրինին պիր մըղտարը, պու քէրրէ իքի գըթա Ամերիգա ոէֆինէսիյէ Յէրսատատէթ մուվաբլէթ իթմիշ տիր։

— Սալթանաթը սէնիյէնին վիէնա սէֆիրի տէվլէթլու Բաշիտ բաշա հազրէթլէրի, տիւնքի կիւն վարնա թարիգիյէ մահալը մէմուրիյէթլէրինէ ազիմէթ իթտիրէր։

Միւշարիւէյհ հազրէթլէրինին մախտումի Հայտար պէյ, վէ տամատը իպրահիմ պէյ իլէ սէֆարէթի միւշարիւէյհա իքինճի քեաթիպի Յօնատան էֆէնտի տախի պէրապէր կիթտիլէր։

— Թուլչա միթէտարրըգը սատատէթլու Ֆահրի պէյ էֆէնտիյէ, Ռուսիա իմբէրաթօրու հաշմէթլու Ալէքսանտր հազրէթլէրի թարաֆընտան Սէնթան նիշանը իքինճի բիւթպէսինտէն պիր գըթասը վէրիլմիշ տիր։

— Կէչէն բաղար կիւնիւ Անատօլու շըմէնտըֆէր լոգոմթիֆի, գումարապալարիյլէ չամբշարագ, եիրմի գատար ամէլէնին քիմինի եարալամըշ վէ քիմինի թէլէֆ իթմիշ օլտուղու իշիտիլմիշ տիր։

— Կէչէն կիւն Գապաթաշտա տէնիզ համամընա կիրմիշ օլան Ռումուն պիրիսի, աէնիզտէ եիւզմէք իւղրէ իքէն, տիշարատան աէնիզէ աթըմընը օլան պիր գայրգճընը վիճիւտի, մէրգում Ռումուն շէտիտէն պաշընա չարըբլարագ, Ռումուն տէրհալ, վէ գայրգճընը տախի իրթէսի կիւնիւ վէֆատ իթմիշ օլտուղլարը իշիտիլմէշ տիր։

— Կէչէն ճումատա իրթէսի կիւնիւ հուզուր խմիհանլարը իճրա պույրուլան մէքտաթիպի ասքէրիյէ շահանէ էֆէնտիլէրին օն նէֆէր երքեանը հարպիյէ եիւզ պաշըրըղընա, վէ ալթը նէֆէրի միւլազիմի սանիլիք բիւթպէսիյլէ իսթիհքեամ ալայլարընա վէ օն սէքիզնէֆէրի սիվարի, վէ բիյատէ վէ թօրճու միւլազիմի սանի, վէ եիւզ պաշըրըղըյլա պիրինճի օրտույա հիւմայունէ, վէ օն պէշ նէֆէրի քէզալիք օրտույի հիւմայունէ, վէ օն իւչ նէֆէրի իւչիւնճիւ օրտույի հիւմայունա, վէ օն իքի նէֆէրի տէօրտիւնճիւ օրտույի հիւմայունա, վէ քէզալիք օն իքի նէֆէրի պէշինճի օրտույի հիւմայունա, վէ կէօնիւլիւ օլարադ իւչ նէֆէրի եիւզ պաշըրըղլա ալթընճը, վէ քէզալիք իւչ նէֆէրի եէտինճի օրտույի հիւմայունա թէֆրիդ վէ թայէին օլունմուշ, վէ • իւչ նէֆէրի տոգթօրլուգ, վէ օն տէօրթ նէֆէրի տախի պայթարըղ իլէ նէչաթ իյլէմիշ տիր։

— Տէրսատատէթ վէ պիլասը սիւլասէտ սէրսէրի կէզմէքտէ պուլունան, վէ ճանիպի նէզարէթի ճէլիլէյի զապթիյէտէն տէրսէսթ իտիլէրէք, մէմէքէթլէրի թարաֆընա կէօնտէրիլէն էշխաս, թէքրար Սթամպօլա ավտէթ իթմէքտէ օլտուղլարը ճիհէթլէ պունտան պէօյլէ պու մագուլէ սէրսերի օլարադ, Տէրսատատէթ ավտէթ իտէնլէրին գէյրանէ թարտ վէ թէպեիտ իտիլէճէյինէ գարար վերիլմիյէ իշիտիլմիշ տիր։

— Ալաֆրանկա յուլիս եիրմի իքի թարիխէյլէ եաղընըղլարընա կէօրէ, Ռուսիա իմբէրաթօրու հաշմէթլու Ալէքսանտր հազրէթլէրինին պիրատէրի կրանտիւք Գոսսանթինին զէվճէսի կրանտիւ շէս Յօղէֆինա թէպտիլ ղըյաֆէթիյլէ, վէ Գոնդէս Էսթերինա իսմիյլէ պիր գաչ կիւնտէն պէրու օրատտա պիր լոգանթատա իդամէթ իթմէքտէ պուլունմուշ տուր։ Միւշարիւէյհա մայեէթինտէ պուլունան եիրմի իքի քիչի իլէ պիր գաչ կիւնտէն սոգրա, Գըրըմտա վագի խբէրաթօրուն չիֆթիյինտէ իդամէթ իթմէք, վէ տէնիզ համամընարընա տեվամ իյլէմէք իւղրէ Լիվաեայա միթվէճիհէն աղիմէթ խտէճէք տիր։

— Սալանիատա Դարիսթ էշղըյասընրն սերկէրատէսի, տոքէրի ճիմ հուրիյէեէ պէյանանմէլէր նէչր իտիպ քէնտիսինէ իլթիճա իտէճէք օլան գաշաղլարա միւքեաֆաթ վատտ, վէ մուհարէպէ իտէնլէրէ տանան վէրմէյէճէյինի իլան էյլէմիշ տիր։

Ճիւմհուրիյէթ տոքէրի մէճլիսընընը միւպատէյէ իթմէք իչիւն, ղարիսթիէրին իչինէ ազիմէթ իթմիշ օլան տոգթոր Լանտա, հէլադ աէրեճէսինէ տաեադ եէյիպ, իւղէրինտէքի էշեասը զասգ իտիլտիքէն սոգրա, մէճլիսհ վէ չրզազ կէրի կէնտէրիլմիշ տիր։

— Բարիստէ Լա Ֆրանս նամ զազէթանըն իսթիյազը չէնտ կիւնտէն պէրու միւզայիտէյ վաղ օլունմուշ օլուպ, իսթիյազը մէզքիւր կէչէն ճումա իրթէսի կիւնիւնէ գատար իքի եիւզ գըրդ պին ֆրանգա պալիղ օլմուշ տուր։

Շարդ զազէթասընտա բարասըզըդ իւնվանը վէ պիր բարասըզ իմզասըյլա կէօրիւլէն աթիտէքի մէքթուպու պէր վէճհի աթի տէրճ, վէ պունուն նէ տէրէճէ հագիդէթէ մագրուն օլտուղունու հիւքմ իթմէյի բարասըզլարա հավալէ իտէրիղ։

ԲԱՐՈՍԸԶԼԸԴ

Տիւնեատա էն մազմում, էն մագտուհ, էն մէնֆուր օլան պիր չէյտիր քի, ճէնապը Հագ քիմսէյէ կէօսթէրմէսին, բարասըզլըգ պաշա չօղ ֆէլաքէթլէր կէթիրիր, ինսանա չօղ մէղլէթլեր կէօսթերիր։

Խըրսըզլըգ իթտիրիր, արսըզլըգ էտէպսիզլիգ էյրէտիր, վէլ հասըլ ինսանը խայալը խաթրե կէլմէյէն պիր թադըմ իմալ վէ իֆաալ իճրասընա սեվգ իլլէր քի, թարիֆէ նադապիլ։

Բարասըզլըգ պէլիյէսի տէյին մի տիր քի, իրթիքապ իմտիրլէրի ֆիիլ մէզմում սիրգամ իչիւն, մահպուլարտա հէրան միլեանլարճա նուֆուս բապէնտ զինճիրի էսարէթ օլարադ, սէնէլէրլէ մուազէպ վէ մէսոճուն (բանտարկեալ), վէ օ պէյ՝յէյի վախիմէ էլճասթընտան տէյին մի տիր քի, պու գատար նուֆուսան այալ վէ էվլատը պիր թարաֆտան քէնտի հալը ֆէլաքէթ իշթիմալէրինէ, վէ ռիկէր թարաֆտան թէնքէնայի սէճէն վէ զուլմէթտէ նալէան օլան օնաքիս թէհի աէսիրլէրին ահվալը բիւր մէշալէրինէ ամիֆը նիկեահը հարէմէթ մուզթարադ վէ տէլիսան ադրլար։

Բարասըզլըգ օրմատա, քեալեսայը քերանպէհայը ըղ վէ իֆէթ վէ սէնիրը ադատ չինասամ վէ պէյղայը նամուս վէ իթիբար էքէատար խապասէթ օլմազ իտի։ Ներէտտէ պիր ոյդունասուլուգ չըդմըշ, վէ՝դանը պիր

ԲԱՐԻՍ

ԳԱԹԱԳՀԱՆԷԼԷՐԻ

(1231 ինճի նուամբրատան պագիյէ)

— Էկէր եաղընատան օլսուն ուզադտան օլսուն ագրապա վէ թատիլուգաթը օլմուշ օլսայը, օլ վագրթ իշ պաշկա տիւրլիւ օլուրտու։

— Շիւպհէսիզ, էկէր պէօյլէ պիր էհլի ըրզ թատիլուգաթ վէ ագրապայա մուրէք օլուպ տա, օնլարտա պունու իսթէմէյիշ օլաղար...

— Օլ հալտէ մէրգումէյի քէնտիլէրինէ թէսլիմ իտէր իտինիզ, տէյին մի։

— Հայ հայ, օ քէրթէտէ թէսլիմ իտէր իտիք։

— Խարիճտէն պիր եապանը ատէմ իսթէմիշ օլտա, վերմէղ մի տինիզ։

— Նէչիւն վերմէյէճէյիզ, էլվէրիր քի իսթէյէնլէր նամուսլու վէ ըրզէհլի զաթլար օլուպ, մէրգումէնին իւզէրինէ լաղըմ վէճհ իւղրէ նէզարէթ իթմէյի տէրէօհատ իթտինլէր, վէ լաքին հիչ մէմուլ իթմէմ քի պու կիպի խուսուսարատա, գէքր իթտիլիմիզ կիպի տիմանէհէ ալիճէնատըղատա վէ ֆէտաքէարըղատա պուլունանլար օլսուն...

— Գէն տէ էօյլէ մէմուլ իտէրիմ։

— Թէէմին օլսուն քի, միւսիւ մարգիզ, զըղճըղազ, եօլատըզըմ իտանէ տէր վէճհ իլէ բահտի օլաճազ տըր... Իմտի, նէ՞ վագրթի մէրգումէյի ալմայա կէլէյիմ։

— Յէրադատ չու միւալինիզ ճէվապ վերէմէմ։

— Սէ՞պէպ։

— Զիւնքի մէրգումէնին խատթատըզը հէնուզ չիֆա պուլմադ իւզրէ իքէն, զանն իտէրիմ իւզինիւք իթմէսի էյի տէյիզ տիր։ Գու սէպէպտէն էօթիրու էհլիմէ տանընչատ ֆէնա օլմազ։

— Գու խուսուսատա սիզին ըէյինէգե մուխալիֆէթ իթմէմ, միւսիւ մարգիզ, վէ մատամ մարդիկին քէնտի հիւանիւ ամէլինի թէքմիլ իթմէսինէ բույի բիզա կէօսթէրիրիմ, վէ հէր նէ վագրթի չօճուզու պանա թէսլիմ իթմէյէ զարար գըլըրսանըզ, օլ վագրթա տէկին պէքլէյէճէյիմ։

— Գէն ըէսմէն սիզէ վագրթը մուգարրէրի պիլտիրիրիմ։

Իշ պու իֆատէ իւզէրինէ, զարգթա գօմիսէրի ատն վէտատընը վիրէք օրատան մուֆարազատ իլլէ, վէ Կոսթոն մէրգումա բարմագըղա գատար բրիֆազատ իթմէ, վէ ավտէթինտէ,

— Սէֆիլ զըղճըղազ... մահպուլսանէյէ հա... տիւնեատա նէ պիչարէ տատրէր վար քի, եազընըզ մուսիպէթ վէ սէֆալէթ իչիւն տօղարբար տէտի...

Կէնճ մատամ մարդ իլ Գոսթէլա, խատթանընն եատրը օտանընն ըէնճերէլերինին պիրինին էօնիւնտէ օթուրմուշ օլտուղու հալտէ, զէվճինին միսաֆիրի բարմագըղա գատար կէօթիւրուքտէն սոգրա, քէնտիսինին էվէ տօղրու կէլմէքտէ օլտուղունու կէօրտիւ, վէ միւմայիյէյհ եանընա կէլմիյինտէ։

— Կոսթոն, բարմագըղա գատար պիրլիքտէ կիտիպ, օրատտա այրըլըղընէ էմէր տատէմ քիմ իտի, տէտի։

— Օթէյօլ զապթասընընը գոմիսէրի, ճէվապ վերտի տէլիգանը։

— Նէ՞ օ, ատապա պաշըմըզա պիր ֆէլաքէթ տահամ մը կէլտի, եօգ տօղրուսու, էկէր պէօյլէ պիր հալ վուղու պուլտու իսէ, արթըզ պէն տայանամամ, վէ չիմոիտէն սանա պիլտիրիրիմ քի, գօրգումատան էօյէճէյիմ։

— Թէէմին օլսուգ, բահթընատագ, սէվգիւլիւմ Գլանչ, չիւնքի պու պատատ գօրգատագ վէ բահթընը պօգաճազ հիչ պիր սէպէպ եօգ տուր, սէտի Կոսթոն կիւլիւմսէմէ իլէ։

— Էյլէ իսէ զապթա գոմիսէրինին կէլմէսինտէն մաղսէտա նէ՞ օլապիլիր։

Իմտի Կոսթոն մէրգումմէմուր իլէ պիրլիքտէ իթտիրի միւքեալէմէյի կէլինէ ադինէ թէքբիրիր իթտի, վէ Գլանչ քէնտինին հիմայէ իթտիրի գըզճըղազն գոմիսէր թարաֆընտան խթէնիլտիկինի, վէ Գիժուրթուն մահպուս օլաճաղընը իշիտինճէ, պաշլատը եիւքսէք սէսլէ պաղըրմայա։ Վէ Կոսթոն հէր նէ խապթի տէլիլէր իլէ էհլինի թէսիկին իթմէք վէ գանտըրմայա չալըշըր իտի իսէ տէ, պիր տիւրլիւ մուվաֆֆադ օլամաղ իտի։

— Էյվէթ, ասլա գապահթը օլմայան պէօյլէ պիր պիչարէ վէ մէլէք կիպի կիւզէլ պիր մասումու մահպուսա իլդա իթմէք ատալէթ՝ վէ հադդանիյէթէ մուզայիր տիր, չիւնքի պէօյլէ պիր չօճուգ ֆասիա պիր ատէմին էմրի թահտընատա պուլունատագտան սոգրա, անէ իթտաթ իթմէմէսի միւմքինն մի տիւր, գաչ քի իթտաթ իթմէմէյի հալտէ, պաշը

մահալտե ատէմի ինթիզամ վէ իմթիզաճ կէօրիւլմիւշ իսկ, հէբուի բարասըզլըգ եիւզիւնտէն թէվէլլիւա իմմիշ տիր։

Ան օ բարասըզլըգ վէ ահ՝օ բարասըզլըգ, եարը աղեար էյլէյէն բարասըզլըգ, խանէլէր խարապ էյլէյէն բարասըզլըգ, քիմսէլէրե բահաթ վէ հուզուր վերմէք չանընտան օլմայան բարասըզլըգ, դանլար աղլատան բարասըզլըգ, պատիի ֆըրդաթ վէ հիճրան օլան բարասըզլըգ։

Հասըլը բարասըզլըգ պիր պէլայի միւպրէմ տիր քի, քէնտիսինէ միւպթէլա օլանլարը մէհլէքէտէն մէհլէքէյէ իլգա, վէ ախէր իւլ էմր ճանը ազիզինտէն ճէտատ իտեր։

Պիր Բարասրզ։

ԹՕՀԱՖ ՊԻՐ ՍԸՐԳԱԹ

Պունտան մուգատամ Հինտիսթանտա զայէթ զէնկինլիք իլէ շէօհրէթ ալան պիր ինկիլիզլինէն մալիք օլտուղու սէրվէթ, եալընըզ ատանտըգլար տօլուսու սիմ վէ զէր օրնայուպ, մաղազասը տախի էնվայի ճէվահիր իլէ մէհրու պուլունտուղու հալտե, պու մաղազա տերունինտե օլան ճէվահիրի մէվճուտէնին սըրգաթի էտիլմէսի պիր դաչ քիմէնե պէյնինտե գարարլաշըրըլըրդտան սօղրա, գատայա պունլարտան՝ պիրիսի կիրերէք, տիկէր պիրիսի տախի մէրդումի ինկիլիզդէ խիմատպէն "էֆֆէն կէօնտերիլէն պին ֆրանգլըգ պանգնօթու շիմալիք գատպուլ իլե պէրապեր, համալ իլե կէօնտերիլէն գատա ալթուն իլե տօլու տուր։ Հագդընընդտա զկյատե էմնկյէթիմ պուլունտուղունտան կէօնտերիլսի, ֆազաթ կիւղէլճէ հըֆզէլինինդ, պէն վազթիմ օլտուղունտա կէլիպ մաղազանըզտան ճէվահիր տաթրն ալաճաղը՝„ մանալինտե պիր մէքթուպ եազար, վէ ֆիլհագիգէ պին ֆրանգլըգ պիր պանգնօթ մէքթուպուն իչինէ դ օյարագ, մաղազայա եօլլար։

Պիչարէ Ինկիլիզ սէվինէրէք դապուլ իտիպ, դատայը՝ էմնիյէթի մահալի օլան մաղազալնա պրադ ա-

բադ, ալչամ օյտուդտա, մաղազա նըն իւսթիւնտէքի օտայա կիտէր, ֆազաթ Ինկիլիզ եօղարը չըգաճաղը էնտատէ, մաղազատա դամըզ օլան քէլգի, դատա տերունինտե պիր հերիֆ պուլունտուղունու հիսս իտերէք, եայզարայը դօբարըր իսէ տէ, Ինկիլիզ քէլգի թաղիրլէյէրէք, օտասընա կէօթիւրիւր։ Խըրսըզ իսէ քէլգին կիթմէսինտէն զկյատե մէմնուն վէ միւթէչէքքիւր օլարագ, դատատան հէման տիշարը չըգըպ, ճէվահիր իլէ տօլու օլան տօլապլարը պօշալթարարագ, երինէ դատատա իսթիրահաթընա պաշլար, իրթէսի սապահ էքքենտէն ըէֆիդի թէքրար պիր մէքթուպ եազար, վէ՝պունուն տախի իչինէ պիր պանգնօթ դ օյարագ, դատանընն լիւզումունտան պահպա, իյատե օլունմասընը, վէ երիմի կիւնանէն սօղրա կէօնտերիլճէք դատայը կիւղելճէ հըֆզ իյլէմէսինի իմմար իտեր։

Ինկիլիզ տախի մէղքիւր դատայը կյատե իտեր իսէ տէ, երիմի կիւն սօղրա տօլապլարըն տերունինի պօշ կէօրիւնճէ, տերհալ ադը պաշընտան կիտիպ, բօլիսէ միւրաճաաթ իյլէմէյինտե, բօլիս թարագիընտան պու ֆիսիլի հեր քիմ իշլէմիշ իսէ, ճէվահիր կէրույէ ալընմայաճաղը կիպի, միւճաղաթ տախի իտիմէյճէճի դաղէթարալա իլան օլունտուդտա, մերդում սարիպլէր բօլիսէ կէլիպ, պէյանը քէյֆիյէթ իտերէք, պու եիւզտէն զաղանտըզլարը սերվէթ իլէ իպթիֆա պիրլէ, սըրգաթ իյլէսիքլերի ճէվահիրի թօքլայըպ, քեամիլէն իյատե իյլէմիշ օյտուդլարը, թօհաֆ նէվինտէն օլարագ խիլասաթ իւլ էֆքեար զաղէթասընտա օղունմուշ տուր։

ԹԷԼԷԳՐԱՖԻՅԷ

Պրիքսէլ 30 յուլիս։

Շէհրիմիզտե թէճէմմիւ իտէճէք միւխթէլիթ գօնկրէնին պէյհուտե օյտուղու տիբլօմաթլար պէյնինտե սէօյլէնմէքտէ տիր։

Լօնտրա 30 յուլիս։

Ամէրէնին իշտէն չէքիլմէսի Ինկիլթէրրատա քեամիլէն խիթամ պուլմուշ տուր։

Մատրիտ 30 յուլիս։

Գարլիսթլէր ահալիյի դաթ իլէ բէնճիտե իտէլի, ճիւմհուրիյէթ թարաֆեարը օլան զաղէթալար Ֆրարսայա հիւսնիւ թէվճիհէ կէօսթէրմէքտե տիրլեր։

Վիէնա 31 յուլիս։

Գօրատատա մուամէլաթը մուհիմմէ եօղ տուր։

Բարիս 31 յուլիս։

Ժուրնալ Օֆիսիէլ զաղէթասը Բարիս սէրբիտօպօսունուն նէչը իթթիսի պիր պէյանանամէսինտէն տօլայը ըղհարը թէէսիֆ իտերէք, պու մատտէ հագգընտա միւպահասա օլունմամասը իչիւն արզու պէյան իյլէմիշ տիր։

Պէրլին 31 յուլիս։

Սպանեա սէվահիլինին նէզարէթի իչին տիւվէլի Եվրոպա պէյնինտե պիր մուտէտէ ադա օլունտուղու սէօյլէնմէքտէ տիր։

Պրիքսէլ 31 յուլիս։

Բուսիա իմբէրատօրունուն խաթթը տէսթիք իլէ եազըլը պիր էմնամէսինէ նիսպէթլէ, բէյնա Կրանթ Գօնզրէյէ մուրախասա իրսալ իթմէյի բէտատ իթմիշ տիր։

ՍԱՐՐԱՖԻՅԷ

Լօնտրա 31 յուլիս։

Էսհ. ում. աչբլարը դուբ. քէսիք	44 17/16
„ „ գաբանտը	44
65 իսթիդրաղը	61
69 „	53 3/8
72 „ դուբօն քէսիք	75
Իմթազա ֆօնտօսու	66 1/2
Ինկիլիզ ֆօնտօսու	92 9/16
Մըսրը իսթիդրաղը	76 1/2

Գավի

Բարիզ 31 յուլիս։

Էսհ. ում աչբլարը դ. ք.	44-20
„ „ գաբանտը	44-55
Իսթիդրաղ 1865 դուբ. քէսիք	—
„ 1869	—
„ 1873	236-75
Շըմէնտըֆէր բումէլի	107-50
Իմթազա ֆօնտօսու	66-75
Բանթ 3 %	62-90
„ 5 %	99-65
Լօնտրա իսթիւնէ դամիո	25-18

ԳԱԼԱԹԱ ԲԻԱԶԱՍԸ 31/19 ՅՈՒԼԻՍ

Էսհամը ում. դարանտը	48-39
20 յուլիս սապահ աչբլարը	48-38
Լն եիւքսէք	
Լն աչաղը	
Իսթիդրաղ 1863 դուբ. քէսիք	315
„ 1865	316
„ 1869	263 1/2
„ 1872 դուբ. քէսիք	76 2/1
„ 1873	240 1/2
Քրէսի ժէնէրալ լիրա	9-35
Սօսիէթէ ժէնէրալ ադսիօն „	6-25
Սօսիէթէ Օթօման դուբ. քէ. „	4- 6
Սթամպօլ պանդ. ադ. Լ. Օս.	4-22
Շէմէնտըֆէր հիս. էսկի ֆր.	109
Եէնի	83 1/2
„	
Թրամվայ հիս.	5-60
Քրէսի Հէլէնիկ սղօնթօ ֆր.	
Լօրիում մնատէնի ադսիօնլարը	
Գուբօն սղօնթօսու %	1-30
Ադճէ ֆայիզի % զուրուշ	11
Բէբօր փարա	—
Հէվալէսիդ	9 1/2

ԱԴՃԷԼԷՐԻՆ ԲԻԱԶԱՍԸ

Ինկիլիզ լիրասը	109-25
Ֆրանսըզ 20 ֆրանքլըգ	87-24
Բօլ	89-16
Գրըմից ալթունու	51-25
Պէյազ մէճիտիյէ ֆարզը	101-36
Մէթալիք ֆարզը	105-15
Պաղըր	126-20
Պէշլիկ	104-35
Գարպօն դիյիմէսի	6-56

(1231 նումէրօտան պատկէ)

Ինչ՝ երեսը վերէն վար դալով, երբորդ տողէն մինչեւ քսան և վեցերրորդ տողը, Ի Հ. երեսին վերի երկու տողերը, անկից երկու տող վար եղած Պ. Գուպիի վրայ գրուած տողերը, ասկից ալ վեց տող վար եղած վեց տողերը, ասկից ալ չորս տող վար եղած երեք տողերը, 108 երեսը, "Պ. հեղինակը (Պ. Թղլեանի համար) որ պատմութիւնի դասատու է, 1000 տարի յառաջ մեռած

ուճունտա եա վահշիանե տայագ, վէ եա պէլքիտե էօրիւմ պէքլէմէքտէ տիր, իմոի պէն պու հապսըզլըգա հիչ պիր վազըֆ բաղի տէյիլիմ, վէ միւմքիւն մերթէպէ անե մուխալիֆէթ իտէճէյիմ, տեր իսի կէնճ գ ատրնճըզաղ։

— Ֆազաթ ադիզ տօսթում, բէճա իտերիմ պիր աղ միւլահաղա էյլէ, կասթօն տէտի մէրդումէնին խըրար թէսկին օլտուղտան սօղրա։

— Նէյի միւլահաղա իտէյիմ։

— Սէնին կիպի պէն տախի հագդընտա քեմանի թէէսիֆ իմմէքտե օյտուղումուզ սէֆիլ դըղճըղաղ էօքսիզ տիւր, վէ տիւնեա իւզերինտէն քէնարինի թանըյան ադրապա վէ թասլիզաթը տախի եօգ տուր։

— Էյ նէ՞ օլտու պունտան։

— Տիմէք իսթերիմ քի, տէվլէթին մերդումէյէ ադրապա վէ թասլիզաթ եէրինէ կէչմէսի իճապ իմմէղ մի։

— Բէք ալէա, վէ լաքին պու պիսուչ դըղճըղաղը օն սէքիզ եաշընա դատար մահպուսա իլդա իմմէտէն մանէա վէ սէպէպ նէ՞։

— Պու չօճուգ տօղտուղու կիւնտէն պէրու պիր սիւրիւ ֆասիա վէ ասհապը ճինայէթլէր իլէ օթուրուպ, զալդմըշ վէ պիսիմիւշ օլտուղու հալտե, անլէ տէն ֆէնա իսրէթ ալմըշ օլուպ, պէտ խուլլարա մալիքէ պուլունտուղունա հիչ շիւպհէ եօգ տուր։

— Պունլար ասլու էսասըզ չիւպհէլեր տիր։ Պէօյլէ պիր կիւղել սըֆաթ վէ լաթիֆ կէօզլեր թահթընտա, մէլայիքլերե մախսուս պիր թասլիթ մահֆուզ օլմասը պէնճէ չիւպհէտէն տրի տիր։ Վէ էկէր մերդումէ իլերտե պու թասլիթընը թէպտիլ պիրլէ, պիր թագրմ պէտ խուլլարա ալճըը իսէ, սեպեպ քէնտինին մահպուսանէյէ իլդա օլունարագ, պիր սիւրիւ մահպուսլար իչինտե պուլունմասը օլաճագ տըր։ Իմոի, սեվկիւլիւմ կասթօն, բէճա իտերիմ սանա պրադմա քի չու պիչարէյի մահպուսխանէտե թէֆդըզի իթմէնիզէր։

— Էյ պէն նամըլ դ տրը կէլէպիրիմ։

— Պունատն զ օլայ նէ՞ վար, գ օմիսերին սեօյլէտիկի մուճիպինճէ ասհապը սերվէթ վէ համիյէթին էօրնէյինէ սիւլիւք իտերէք, զըղճըղաղը եանընընդտա սաղլայըպ, վէ անընն իւզերինէ լաղըմը վէճճ իւզրէ նէզարէթ իտերէք, միւսթագպէլինի տախի թէէմին դըլաճաղընընը վատ իտէն։

— Նէ՞, պու դըզը սաղլամագ, Պլանչ, սեվկիւլիւմ Պլանչ, պիր քէրրէ տեսիյինի տիչիինիյօրմուսուն, պաղըրաը սելիղանլը մարդիզ թասճիւլանէ։

— Էվվէթ, տիչիինիյօրում, վէ մերդումէյի տերէճէյի նիհայէտե սեվկերիմ, վէ ըէճա իտերիմ սանա, պիզիմ աշդ վէ մուհապպէթիմիզին խաթրը իչիւն օլսուն, չու պիչարէյի եանընտան այըրմա։ . . Թէքքարէն ըէճա իտերիմ սանա չու նէյագըմը ըէտատ իթմէ . . .

— Սէնին ըէճա վէ նէյագըրը պանա էմր վէ թալիմաթ տըր, պու սեպեպտէն սանա մուխալիֆէթ իթմէմ, ֆազաթ պէն գօրգույօրում։ .

— Նէ՞տէն։

— Զիւնքի զանն իտերիմ մերդումէյի սէնին ըէճան մուճիպինճէ էվլատլըզա դապալ իթթիֆիզատ, սօղրա ֆէնա նէթիճէլեր չըգաճագ տըր։

— Աղնայամնյօրում, չու տէտիյին ֆէնա նէթիճէլեր դա՞նղըլերի տիր։

— Էվվէլա, պիզիմ էվլատլարըմըզ օլապիլիր . . .։

— Պունատն նէ՞ զարար հասըլ օլուր, օղ հալտե պէն մերդումէյի տիկերլերինին պիսիք գրդդարը տաչլարը նաղլարըյլա պագըպ, քեաֆֆէսինի տէ միւսավամէէն սեվերիմ։

— Հայտե էօյլէ օլսուն, ֆազաթ պու չօճուգ նամուսսուզ վէ էհլի ըրդ օլմայան պիր բէտեր վէ վալիտէտէն թէվէլլիւա իմմիշ օլտուղու հալտե, ուճապա պէտ վէ մուղլրը պիր թասլիմա մալիքէ օլմաղ մը։

— Ֆազաթ տօսթում, չօգ տէֆա էն կիւղել վէ լաթիֆ չիչէքլերին պաչըզլար իչինտե պիսիսիւպ չիչէք աչտըղը կէօրիլմէմիշ տիր, պունատն պաչդա, էկէր ֆէնա թասլիթը վէ պէտ խուլլարը վար իսէ, օնլարը տա պէն թաթլըզդ վէ նասիհաթ վէ իսթարլէր իլէ եէնէր վէ մէնն իտերիմ . . . Իմոի սօն տէֆա օլարագ, կասթօն, ըէճա իտերիմ սանա, չու պէնիմ թէչէպպիւսիմիւ գուսուր պըրադտըրմա, պիչարէնին էօմրիւնիւ թէհլիքէտէն պէն դուրթարտըմ նասըլ քի թասլիպ տե պէյան վէ թէքքէրրիւր իմոի, միւսաատե իյլէ քի, դալպինի վէ ճանընը՞տա պէն գուրթարտըմ։

(Տէվամի)

խեղճ վարագուրատին գերեզմանը բաց՝ ելեր » ևն։ 112. երեսը. « լաւ ուսեք պատմութիւնը պարոն պատմաբան։ » 113 երեսը « Նա (Պ. Թղ.) որ սմա կհակառակի չէ հմուտ նորա ընդհանուր նկարագիրին։ » 115 երեսը. « թող վճռեն թէ ով իրաւունքը. « թող վճռեն թէ ով իրաւունքը ունի, կամ զէթ ականատես թող լինին այն յետին հարուածին, զոր քննադատութիւնի տասրը իձեռին պիտի տամ այժմ Լէնկլիմուրին։ » — 116 երեսը. « ուստի Պ. Հեղինակ, քծնելով մի ներկայանաք ինձ, պող կատակէ չեմ ախորժիր։ » 113 երեսը. « Պ. Հեղինակին, որ պատմութիւնի դասատու է Ազգիս դրժբաղդութենէն, կհարցանեմ։ » — 117 երեսը. « դուք Համիէռի « Ջախջախ Եղիպտացիին » կդիմէք։ » — 121 երեսը. « Պ. Թղեան, Լէնկլիմուրը չէք ճանաչեր դուք։ » — 122 երեսը. « սիրալ թարգմանած էք զայս (...) Գռանոերէնէն, թէ և ազգային վարժարանների մէջ այդ լեզուն ալ դաս կտաք։ » — 123, « Այս հարուածը ձեզ համար մահացու է դիտեմ, այլ դուք իսկ բռնադատեցիք, զիս ազգային հրապարակին վրայ մերկացուցնել ձեր ողորմելի տաղանդը։ Ես այժմ իմ կարդին, կասեմ ձեզ, որ աւաղ, պատմութիւնի դասատու էք ազգիս տգիտութենէն։ » — 125, « չէք կարող ասել զայդ, այժմ որ ուսաք թէ հայ չէր թահերլէն » — 126. զի Համիէռ իսկ, ձեր յոյսը և կեանքը, հոս զձեզ առանձին կթողու ձեր տգիտութիւնին հետ։ » — 126. Այժմ ձեր բոլոր զէնքերը փշրելէս և ձեզ մի ամօթալի պարտութիւն կրելուցէս յետոյ գրական ասպարէզին մէջ, մի բարեկամական խրատ պիտի տամ ձեզ սիրելի Պ. Թղեան, այսուհետև մի ազգային խաղ դրելէ յառաջ, պատմութիւնը խնամով ուսումնասիրեցէք։ Մի հեղինակ որ կուզէ աջողել, պարտաւոր է միշտ ժողովուրդը յիւրմէ աւելի հմուտ ենթադրել և հաւատալ։ ժողովուրդը զաւակներ ունի որք խարդախների դիմակները կրգքաեն։ Վայ նմա որ չդիտէ այս ճշմարտութիւնը։ » — 129. « Ես այն վսեմ նիւթը կկսկծամ երբ կը տեսնեմ թէ միջակ գրիչներ կչոչափեն զայն և մանաւանդ այն գրիչը որ յաւիտեան ծաղրելի Լէնկլիմուրը վիժեց։ Մի հեղինակ որ... իմաստասիրութիւնի դաշտը լքած, ցնորի հովերին վրայ կտարուբերի, անմիտներէ « մեծահանճար » հրաչակուած մի այսպիսի հեղինակ բնաւ արժէք չունի դրագտաին առջև։ և նորա գրած տետրները, ճերմակ թուղթի յարդն ալ չունին, զի մրոտուած են։ » Ցա՜ւ կարդա՛. կարդա կրսեմ այս ամենը. ասանք բարոյականութիւն են թէ՞ ոչ, թէ՞ ընդհակառակը. ասանք միթէ կնուիրուին այնպիսի հոր մը կամ ուրիշ ոեէ մէկումը իսկ, պատասխանէ, բարեկամ, օրինաւորապէս, ասա թէ ոչ, նելի՞ որ գէթ օրինաւոր պատճառ պատասխանուց ըլան չարաչար կիրք, հեռ, քէն, ոխ, հպարտութիւն, փառամոլութիւն, նախանձոտութիւն, ցուցամոլութիւն, նախանձոտութիւն, ատելութիւն, թշնամութիւն, բարկութիւն, ապերախտութիւն, հենդնութիւն, արհամարհութիւն, յանդգնութիւն, անդթութիւն, անխղճութիւն, մարդասպանութիւն, պատուակապաութիւն, ինքնահաւանութիւն, անձնամոլութիւն, հակակրութիւն, և Ատուածընդդիմութիւն՝ խմբովին որք հոն ներկայ են ապրեցին։ Դիտէ՛ հեղ մ՚ալ դրքին նորաստաղ լեզուի ոճը ծայրէ ի ծայր, կհարցունեմ, կնուիրուի՞ այսպիսի ամենեն անընդունելի լեզու մը ոճ մը ընտրողականութիւն մը, զոր և որուն որոշումն ու հաւանութիւնը հակառակ է ոչ միայն դրագիտաց և բանիրուն անձաց, և ազէա հոյդ իսկ, այլ և ամբողջ ազգային լրութեան, այլ և ուղիղ խմաստասիրութեան հանուր ունակական զգացման, և այն ինքնավարեր ընտրականութեան օրինին իսկ, և եկեղեցւոյ իսկ, կը նուիրուի՞ կրսեմ, և ահա քան զքեզ կյառաջեն խմաստակութիւնը խոկամտութիւնը ժպիրհ ձեռներիցութիւն, Բաբելոնեան լեզուագարութիւն, և հայրենադրժութիւն որք՝ անդ ներկայ, խղատճառ ել զղատասխանեն։

Տէվամ.

ԻԼԱՆԱԹ

ԳՐՈՒԱՍԱՆ ԹԼՈՒԹՐՕՍՈՒ

1874 ՅՈՒՆԻՍ 20 ՃՈՒՄԱՍ ԷՐԹԷՍԻ

Գու կիճէ ֆէվդ էլ ատէ սուրէթաէ վէ իքի ֆասըլատան իպարէթ օլարաք,

ՃՕՐՃԻՆԻՆ ՈՒՅՈՒԼՈՒ

խամնատ պիր գօմէտիա. վէ Նիհայէթինատ « ձէհէննէմի պիր թասմ » խամնատ տիկէր պիր գօմէտեա օյունլարը լիբա օլունճաղընտան, ումումէ հվալինին թէշրիֆէ բաղվէթ պույուրմալարը տավէթ օլունուր։

Ֆիյ 16 աղօսթօս, սէնէ 90 Գասթամունի, վէ ֆիյ 30 աղօսթօս սէնէ 90 ճումա կիւնիւ տախի Եաբրադլը բանայըրը աչըլճաղ տըր։

Մուխասարրիֆ Եաբրադլը

ՄԷՀՄԷՏ ՖԵԱՄԻ.

ՆՈՐԱՏԻՊ ՄԱՏԵԱՆՔ

ՍՏՈՒԵՐՔ

ՀԱՅԿԱԿԱՆՔ

ՔԵՐԹՈՒԱԾՔ

Ի

ՆՈՐԻՆ ԱՐՔԵՊԻՍԿՈՊՈՍ ՆԱՐՊԷՍ

Գէր. Խորէն Սրբազանին բանաստեղծական հանճարը ոչ միայն մեր ազգին՝ այլ եւ օտար ազգաց ալ քաջածանօթ է։ Վարդենիք ու Ջնար Պանդխտին իւր քերթուածները՝ դարուս Հայ Գրականութեան ամենէն նշանաւոր գործերէն ըլլալը կ՚փաւէն բանասերք։

Այն հատորներուն դասած սիրալիր ընդունելութենէն մենք ալ քաջալերուած՝ փափաքեցանք հրատարակել դեղեցիկ տրպագրութեամբ ու ընտիր թղթով Ստուերք Հայկականք, որ աշխարհաբար լեզուով ըլլալով, ու նիւթերն ալ բոլորովին ազգային, մեծ յոյս ունինք որ առաջիններէն ալ աւելի ախորժելի պիտի ըլլան, իրենց անուշ ու գիւրահասկանալի լեզուովն ու վառվռուն ու սրատաչաբ ոճովն։

Մեծապատիւ Ռուսինեան էջիէնտին այս գրքին մէջի քանի մը երգերը կարդալովը՝ վկայած է թէ արցունքը չէ կրցեր բռնել։ Ու Հայկ անունով երգին համար ալ ըսած է թէ « Հայր Արենի Հայկ գիւցազներգութենէն չատ աւելի կարժէ »։

Ստուերքը կ՚ծախուի մեր քով,

Գէնն է կէս արժէք մէճիտ։

ԳԱՂԱՖԵԱՆ ՆՂԲԱՐՔ

Գրավաճառ եւ Տպագրիչ։

ՆՈՐ

ԱՇԽԱՐՀԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Ի ՊԷՏՍ

ԱԶԳԱՑԻՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆԱՑ

Ի Ա. ԱՍԼԱՆԵԱՆԻ

— 1874 —

Մէկքիւր ճօղրաֆիա քիթապը պուտէֆա եէնիտէն վէ շու սոն սէնէլէրատէ վուկուտ պուլան թէպէտասիլաթա թաթպիղէն դալէմէ ալընմըշ օլուպ, հաթատա մէպալի միւնտէրիճաթը տեբէճէյի մանթուպէտէ, վէ եաշամադատա օլատուղումուզ թուրքիա հաղընտա տավսի պիլատա վէ մէմալիքի սայիրէնին քեֆֆիէսինտէն զիյատէ մսիւմաթ վերիլմիշ օլատուղնտան, մէկքիւր քիթապըն ումում միլլէթիմիզ ինանմատէ հիւսնիւ դապուլիյէթ պուլատաղը մէմուլի դավիմիզ տիր։

Սոնթըրը Զագմադճըլարատա Ցակոբեան խանընտա նումէրո 13 Բարիզ քիւթիւպխանէսինտէ, վէ Մէրճան չարչըսընտա Սրապեան Պաղտասար աղանին քիւթիւպխանէսինտէ, վէ սայիր պիրճիւմլէ քիթապճը տիւքքեանլարընտա։ Ֆիյ 2½ ֆրանգ։

ԸՆԴ ԵՂԵԻՆԵԱՒ

ՅԱՄԱՑՈՒԹԵԱՆ ԲԱՑԱՎԱՑՐԻ

ԽՈՐՀՐԴԱԾՈՒԹԻՒՆ

Վէնէտիկ թարիգաթը ըէհապկինի միւթէհայիզանընտան ֆաղիլէթլու Հ. Ղեւոնդ վարդապետ Ալիշանեանընն սասրը ճէմիլէլերինտէն օրան մէկքիւր քիթապ, նէ տէրէճէ օգուտմայա չայեան պուլունտուղունա կերէք պաէսընտա մուհարրէր օրան իւնվան վէ կերէք միւէլլիֆինին խամի շահատէթ իթիքլերինտէն, միլլէթիմիզանն պիլ ճիւմլէ քիթապէթերվերանընն մէղքիւր քիթապը օգուտմայա բաղվէթ պույուրատաղլարը դավիէն մէմուլ օլունուր։

Սոնթըրը Սեղրոս խանընտա վէնէտիկ թարիգաթը քիւթիւպխանէսինտէ ֆիյ 60 սանթիմ։

ԳՈՐԾԱՒՈՐՔ

Գու սախի ումումէ էհտիճէ ֆայիտէլի վէ օգունմասը հէր հալտէ միւֆիտ պիր քիթապ օլուպ, թարիգաթը մէկքիւրէ մանթպասընտա կիւզէլճէ թապ օլմուշ օլատուղունտան, Սեղրոս խանընտաքի պալէատէ զիքր իթմէյիմիզ քիւթիւպխանէսէ ֆիյ 1 ֆրանգ 25 սանթիմէ սոնթըրմաղատա տըր։

Ա. ՏԸՊԷԻ

ՕԳՅՏՆՈՒԹԻՒՆ ԾԱԾԿԵԼՈՅ

ԿԱՄ

ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ ԹԱԳՈՒՆ ԳԻՏՈՒԹԵԱՆՑ

ՈՐ Ի ՆԱԽԵՒ ԺԱՄԱՆԱԿԱՑ ՀԵՏԷ

ՄԻՆՉԵՒ ՅԱՅՍՕՐ

ԹԱՐԳՄԱՆԵԱՑ Ն. ՃԻՎԱՆԵԱՆ

Իշպու քիթապըն իւչիւնճիւ ճիլտի տախի պիթ թէրճիւմէ թապ ու նէշր օլուպ, պիլ ճիւմլէ քիթապճըլարատա տաթ ըլմաղատա տըր։

Ֆիյ 40 փարա։

ՊԵՏՐՈՍ ՄԱՂԱՔԵԱՆ

Պէյօղլու հարիքի քէպիրինտէն պէրու թէսթիրօ իլէ մէչղուլ իքէն, պու ատֆա Պէյօղլու ճատէյի քէպիրատէ Պէյօղլու Բարմադ – դարու սողաղը եանընտա 85 նումէրօ իլէ մուրաղ ղամ ատիւքեանընտա ադճէսի բէշէն, ֆիյաթը էհվէն, միւհքէմ վէ պլէշիմլի, էկրէք զէնն վէ կէրէք էրքէք իչին հէր ճինս դանտուրա եաբըլաճաղը կիպի, հէր նէվի զարիֆ իչէմէկեր, եանի սրբմա իքի եիւզիւ վէ տիվալ, բալ, թըրթըր, դատիֆէ իբէյի, իրէք անէվաթօ, վէ սիւզէնի, թիրէ քէպա վէ ֆէսթօն, դրօչէ, ֆիլէ վէ դանվա իչլերի զայէթ էհվէն վէ հիւսնիւնիւ սուրէթատ իչէթարիմէքատ օլատուղու, վէ հէր թարղ մարինա տիքիչլերի զայէթ ուճուզ ֆիյաթլէ տիքատրիմէքատ օլատուղունտան, սիւքեանը մէղքիւրէ բաղպէթ պույուրատաղ զէվաթը էղէհէր ճիհէթ խօշնուտ օլատաղլարը չիւպհէսէն արի տիր։

Բօմա տար իլ ուլուտու մուպիմլերինտէն թատիպ միւսիւ Տէ Բօսվ, էյեատը թատիրկէի սէֆիյէսինին պիր ազընը պուրատու իմիաբ իթմէք իւզրէ Սթամպօլա կէլմիշ վէ քէնտիսինին ֆինանը ճէրրահիյէյէ միւթատալիք էմրազկինի վէ ալէյհուսուս կէօղ, դուլադ վէ պօղաղ իլլէթլերինի սէֆիտատ մէհարէթի մէչհուր պուլունմուշ օլուպ, պուրատա պուլունարը միւատէթճէ վէնէտիք սօղաղընտա 27 նումէրօլու խանէյատ ճումատա վէ բաղարատան մատատա, հէր կիւն կիւնտիւզ ալաթուրքա տատի 2 ալն 4 է դատար կէլէնէրէ պաղաճաղը վէ ճումատա կիւնէրի եէնէ օլ տատիտատ չաքիրատ մէչհուր Ցօքիօր Կամիտատ Սրմանեան նամ թատիպին, քէօքրիւնիւն Սթամպօլ թարաֆընտատի պաչնատա Ղանանինին էճզահանէսինտէ իթատիկի քօնսօլթօլարատա պուլունաճաղի իլան օլունուր։

ՄԷՃՄՈՒԱՆԸՆ ՄԷՄՈՒՐԼԸՐԻ

Տրատիզոն. Կիւրէղեան Յովհաննէս էֆէն։
Հալէպ. Ասիւնեան Նուսուֆ էֆէնտի։
Էնկլիրիս. Հիրմանի Լիմնարտի։
Թոդաթ. Փէլիպոսեան Յովհան էֆէնտի։
Բօմա. Օրմանեան Հ. Մաղաքիա էֆէնտի։
Մալաթիա. Յոսէփ Ներսէսեան էֆէնտի։
Մէրսին. Զիւլֆի էֆէնտի։
Պէյրութ. Նուսուֆ ճէլալէթի էֆէնտի։
Տիարպէքիր. Զէկէրիան Գասպար էֆէն։
Ատանա. Մկրտիչեան Մինաս էֆէնտի։

Պէրէք իչատէ, կէրէք քիթապ, կէրէք իլանաթ վէ թէզքիրէլէր, վէ մուհասէպէ էվրաղլարը վէ ճէնապէ պիլիէթլէրի, Պէյօղլունատա Շիշլի սօղաղընտա Պօղոս Գիրիչճանընն թապխանէսինտէ, թէմիզ վէ էհվէն սատա իլէ սատըլըր, կէրէք Էրմէնիճէ հրուֆաթ վէ կէրէք Օսմանլըճա վէ Ֆրանսըզճա վէ հէր նէ լիսանատան օլուր իսէ օլսուն թապ օլունուր։

ՍԱՀԻՊ ՄԷՍՈՒԼՈՒ Դ.ԱԶԷԹԱ

ԾՈՎ. Թ.

ԹԱՊԻԱՆԷՆ ՊՕՂՈՍ ՔԻՐԻՇՃԵԱՆ

Բերա Շիշլի սօղաղը